

Маріупольський
університет

«Розвиток ринку праці в умовах глобалізаційних зрушень: виклики для України»

Збірник матеріалів
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції

23 квітня 2026

Київ 2026

Розвиток ринку праці в умовах глобалізаційних зрушень: виклики для України : збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 23 квітня 2026 року) / за заг. ред. С. П. Калініної. Київ : МДУ, 2026. 264 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою економіко-правового факультету Маріупольського державного університету (протокол № 10 від 20.05.2026).

Редакційна колегія:

- Голова** – Тетяна МАРЕНА, в.о. ректора МДУ, кандидат економічних наук, доцент;
- Заступник голови** – Юлія ДЕМИДОВА, проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики МДУ, кандидат педагогічних наук, доцент;
- Члени редколегії:**
- Світлана КАЛІНІНА, декан економіко-правового факультету МДУ, доктор економічних наук, професор;
  - Лілія МИХАЙЛИШИН, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ), доктор економічних наук, професор;
  - Вікторія ЯНОВСЬКА, завідувач кафедри економіки, маркетингу та бізнес-адміністрування Національного транспортного університету, доктор економічних наук, професор;
  - Світлана ЛАНСЬКА, завідувач кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук, доцент;
  - Валерія ПОДУНАЙ, доцент кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук, доцент;
  - Клавдія ТАХТАРОВА, доцент кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук, доцент;
  - Ольга ЛЕЛЮК, старший викладач кафедри економіки праці МДУ, кандидат економічних наук;
  - Василь ВОСКОБОЙНИК, Президент Всеукраїнської Асоціації компаній з міжнародного працевлаштування

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Розвиток ринку праці в умовах глобалізаційних зрушень: виклики для України», яка відбулась 23 квітня 2026 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах систематизовано сучасні конструкти світового економічного розвитку та глобальні трансформації ринку праці, досліджено регуляторні пріоритети міграційної політики, здійснено науковий безпековий дискурс трудових ресурсного забезпечення, проаналізовано новітні конструкти і тренди HR-економіки, висвітлено проблематику використання людського капіталу в контексті інфраструктурного відновлення України.

Збірник адресовано викладачам і науковцям, фахівцям у сфері ринку праці та міжнародної економіки, докторантам, аспірантам і студентам економічних спеціальностей закладів вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами економічної науки.

В матеріалах конференції представлено думки учасників. У збірнику максимально точно відображено авторську орфографію та пунктуацію. Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

6. Шумило М. Колізійні трудові норми: виклики рекодифікації. Проблеми законності. 2026. № 172. С. 101–117. URL : <https://plaw.nlu.edu.ua/issue/view/20620/14335> (дата звернення: 16.04.2026).

7. Проект Трудового кодексу України від 15.01.2026 №14386. URL : <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/69516> (дата звернення: 16.04.2026).

ЛАНСЬКА Світлана,
кандидат економічних наук, доцент,
завідувачка кафедри економіки праці,
Маріупольський державний університет (м. Київ)

ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ: ІНКЛЮЗИВНИЙ АСПЕКТ

Сучасні трансформації міграційних процесів, зумовлені глобалізацією, демографічними змінами та цифровізацією економіки, актуалізують необхідність формування нових підходів до міграційної політики як самостійного напрямку державної політики, який тісно пов'язаний з іншими її складовими як внутрішньо-, так і зовнішньополітичного характеру. Вона є елементом політики народонаселення і, водночас, як один із засобів проектування бажаного населення і робочої сили – частиною соціально-економічної політики, інструментом досягнення її цілей [1, с. 68]. Фактично міграційна політика є не просто інструментом контролю за рухом населення, а стратегічною складовою проектування структури робочої сили та економічного розвитку країни.

В Україні в умовах повномасштабної війни питання регулювання міграції набули особливої значущості через масові вимушені внутрішньодержавні переміщення населення, зростання зовнішньої міграції та загострення проблеми дефіциту робочої сили. За цих умов актуалізувались підходи як щодо максимізації використання власних різноманітних людських ресурсів у нестабільних умовах – застосування сучасного інструментарію залучення всіх, хто бажає працювати, до ринку праці через поширення гнучких, нестандартних форм зайнятості та трансформацію соціально-трудова відносин, так і щодо обґрунтування можливості залучення зовнішньої робочої сили.

Таким чином, при формуванні оновленої сучасної міграційної політики в Україні особливого значення набуває інклюзивна складова як передумова забезпечення соціальної згуртованості й економічної стійкості.

В актуальних міжнародних нормативних документах [2, 3, 4], наукових дослідженнях [1, 5, 6], аналітичних звітах Міжнародної організації з міграції (ІОМ) та Міжнародної організації праці (ІЛО)) підкреслюється, що ефективна міграційна політика має базуватися на принципах інклюзивності, рівного доступу до можливостей і недискримінації. Інклюзивність у цьому контексті передбачає врахування інтересів як мігрантів, так і приймаючого суспільства, забезпечення їх взаємної адаптації та інтеграції.

Актуальність інклюзивного підходу до формування міграційної політики України обумовлена необхідністю повернення громадян з-за кордону, потребою у залученні людських ресурсів для повоєнного відновлення економіки, а також необхідністю забезпечення соціальної стабільності в умовах демографічних втрат. У цьому контексті інклюзивні аспекти міграційної політики має розглядатися як складова загальної стратегії розвитку людського капіталу та підвищення конкурентоспроможності держави.

З урахуванням наявних геоекономічних та демографічних викликів, архітектуру реалізації інклюзивних практик у міграційній політиці України доцільно систематизувати за функціональними напрямками (табл. 1).

Таблиця 1

Стратегічні напрями формування інклюзивних аспектів міграційної політики України

<i>Напрямок</i>	<i>Зміст і цільова орієнтація</i>	<i>Очікувані ефекти (для повоєнного відновлення)</i>
<i>Соціально-інтеграційний</i>	Адаптація мігрантів та ВПО у приймаючих громадах; забезпечення безбар'єрного доступу до освіти, охорони здоров'я та соціальних послуг	Зниження соціальної напруги, посилення згуртованості (соціальної когезії) всередині громад
<i>Економічний</i>	Ефективне включення мігрантів у національний ринок праці; стимулювання їхньої підприємницької активності та використання трудового потенціалу	Легалізація зайнятості, подолання дефіциту кадрів, зростання податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів
<i>Правозахисний</i>	Нормативно-правове гарантування рівних прав; створення дієвих механізмів недискримінаційного доступу до економічних та соціальних благ	Забезпечення верховенства права, відповідність міграційного законодавства стандартам ЄС, ILO та IOM
<i>Демографічно-відновлювальний</i>	Формування селективних стимулів для репатріації українських громадян з-за кордону та обґрунтоване залучення іноземної робочої сили	Компенсація демографічних втрат, стабілізація чисельності працездатного населення країни
<i>Інституційний</i>	Оптимізація та диверсифікація системи управління міграційними процесами; налагодження чіткої координації між органами влади та іншими стейкхолдерами	Підвищення якості державного менеджменту, прозорість та гнучкість прийняття управлінських рішень
<i>Цифрово-інклюзивний</i>	Цифровізація міграційних сервісів; розширення можливостей для дистанційної зайнятості; підвищення рівня цифрових компетентностей населення	Зменшення корупційних ризиків, спрощення доступу до послуг для віддалених категорій мігрантів

Джерело: розроблено автором

Впровадження інклюзивних засад у стратегію регулювання міграційних потоків сприятиме не лише мінімізації деструктивних наслідків відтоку вітчизняної робочої сили, а й якісному підвищенню ефективності використання людського капіталу. Це виступає дієвим стимулом для реінтеграції повоєнних мігрантів та інструментом структурного збалансування попиту і пропозиції на національному ринку праці. Зазначені процеси формують тривке підґрунтя для зміцнення макроекономічної конкурентоспроможності України та забезпечення її системної стійкості в умовах глобальних гео економічних зсувів.

Таким чином, інклюзивний підхід дозволяє досягти синергетичного ефекту – гармонізувати економічні інтереси держави із соціогуманітарними потребами населення, що є критичним імперативом для успішної реалізації програм повоєнного відновлення країни. Таке бачення повністю корелює із сучасними науковими парадигмами, які трактують міграційну політику не як пасивний регуляторний механізм, а як проактивний, комплексний інструмент управління соціально-економічними трансформаціями та нарощування національного людського потенціалу.

Список джерел

1. Малиновська О.А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії : монографія / О.А. Малиновська. К. : НІСД, 2018. 472 с.

2. Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration (Глобальний договір про безпечну, упорядковану та легальну міграцію), 2018. URL : https://refugeesmigrants.un.org/sites/default/files/180713_agreed_outcome_global_compact_for_migration.pdf (дата звернення: 17.04.2026).

3. Convention (№ 143) Concerning Migrations in Abusive Conditions and the Promotion of Equality of Opportunity and Treatment of Migrant Workers, ILO, 1975. URL : <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%201120/volume-1120-I-17426-English.pdf> (дата звернення: 17.04.2026).

4. Рада Міжнародної організації з міграції, Рамкова програма з управління міграцією, 106-а сесія, C/106/40 (4 листопада 2015). URL : <https://governingbodies.iom.int/system/files/en/council/106/C-106-40-Migration-Governance-Framework.pdf> (дата звернення: 17.04.2026).

5. Малиновська О. Актуалізація політики інтеграції як неодмінного складника міграційної політики України. 2026. URL : <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/sotsialna-polityka/aktualizatsiya-polityky-intehratsiyi-yak-obovyazkovoyi-skladovoyi> (дата звернення: 17.04.2026).

6. Гарантії дотримання соціально-економічних та екологічних прав людини в умовах війни та повоєнної трансформації: кол. моногр. / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В.А. Устименка; НАН України, ДУ «ІСПД імені В.К. Мамутова НАН України». Електрон. дані. Київ, 2024. 404 с. URL : <https://hozpravoreposit.kyiv.ua/handle/765432198/252> (дата звернення: 17.04.2026).